

Asia: VN/13298/2019

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä velkajärjestelylain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntonaan kärjäoikeus esittää seuraavaa.

Velkajärjestelyn edellytykset

Mietinnössä ehdotetaan, että yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 9 §:n ja 9a §:n mukaiset velkajärjestelyn myöntämisen edellytykset olisivat erilaiset sen mukaan, onko hakijalla päättäneestä yritys- tai ammattitoiminnasta peräisin olevaa velkaa vai ei. Mietinnön mukaan ei kuitenkaan ole mahdollista säätää lisäedellytykseksi esimerkiksi sitä, että elinkeinotoiminnan harjoittaminen olisi ennen toiminnan päättymistä jatkunut jonkin vähimmäisajan tai että yrittäjän velat pääosin liittyisivät harjoitettuun elinkeinotoimintaan.

Kärjäoikeuden käsityksen mukaan työelämän muuttuminen on johtanut siihen, että saman ammattitaidon omaava henkilö voi myydä työpanostaan muodollisesti yrittäjänä tai palkkatyössä silloin, kun palkkatyötä on tarjolla. Palkkatyössäkin olevalla työntekijällä voi olla muodollisesti myös yritys työn tarjoamiseksi silloin, kun palkkatyötä ei ole.

Kun elinkeinotoiminnan harjoittamiselle ei säädettäisi mitään vähimmäisaikaa eikä yritystoiminnassa syntyneille veloille mitään vähimmäismäärää tai -osuutta, avaisi tämä osalle hakijoista perusteetta mahdollisuuden järjestellä hakemuksen aikainen tilanne sellaiseksi, ettei heiltä vaadittaisi kaikkien mainituissa säännöksissä tarkoitettujen edellytysten täyttämistä.

Käytännössä voi olla myös yksittäistapauksessa vaikea selvittää, milloin vähäisen yritystoiminnan nimissä otetut luotot todellisuudessa poikkeavat vastaavan työntekijän ottamista luotoista.

Yritystoiminnassa on myös mahdollista järjestellä maksuvara tavalla, joka palkansaajan osalta muodostaisi väliaikaisen esteen.

Näistä syistä käräjäoikeus katsoo, ettei ole yhdenvertaisuuden kannalta riittäviä perusteita eikä käytännössä järkevää asettaa hakijoita keskenään erilaiseen asemaan sen perusteella, onko heillä päättäneeseen yritystoimintaan liittyvää velkaa vai ei.

Velkajärjestelyn esteet

Mietinnössä ehdotetaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 10 §:n 10 kohdan muuttamista siten, että velkajärjestelyä ei voitaisi myöntää, jos velalliselle on velkajärjestelyn hakemista edeltäneiden 13 vuoden aikana vahvistettu maksuohjelma.

Käräjäoikeuden käsityksen mukaan puheena olevasta esteperusteesta on aikanaan säädetty erilaisessa yhteiskunnallisessa tilanteessa. Tuolloin esimerkiksi työsuhteet olivat usein pitkiä ja uudelleen velkaantumisen saattoi olettaa jo lähtökohtaisesti osoittavan velallisen huolimattomuutta. Nykyisin työntekijä saattaa ilman omaa syytään menettää työpaikkansa useita kertoja työuransa aikana. Yleiseltä kannalta on toivottavaa, että työntekijä tällaisessa tilanteessa siirtyy sinne, mistä työtä on saatavilla. Tämä saattaa kuitenkin johtaa uuteen velkaantumiseen eikä takaa sitä, etteikö työntekijä voi sen jälkeen uudelleen joutua työttömäksi. Käräjäoikeuden käsityksen mukaan aikaisemmalla maksuohjelmalla ei välttämättä ole enää samanlaista velallisen huolimattomuuteen tai maksumoraaliin liittyvää perustetta kuin sillä aikaisemmin on ollut. Sen vuoksi määräaika voisi olla esitettyä lyhyempi.

Lausunnon on laatinut käräjätuomari, osastonjohtaja Lasse Palsio

Tykkyläinen Juha
Pohjois-Karjalan käräjäoikeus